

Comisia Europeana recomanda României stabilitate financiara, investitii, atentie la pensii

În perioada 2019-2020, România trebuie sa întreprinda actiuni astfel încât sa asigure aplicarea integrala a cadrului fiscalbugetar si sa consolideze respectarea obligatiilor fiscale si colectarea impozitelor, recomanda Comisia Europeana, într-un document publicat miercuri.

Comisia Europeana a prezentat miercuri recomandarile specifice fiecarei tari pentru 2019, în care defineste orientarile de politica economica adresate tuturor statelor membre ale UE pentru urmatoarele 12-18 luni.

În luna februarie, Comisia a concluzionat ca 13 state membre se confruntau cu dezechilibre (Bulgaria, Croatia, Franta, Germania, Irlanda, Portugalia, Spania, Țările de Jos, România si Suedia) si ca trei dintre aceste tari se confruntau cu dezechilibre excesive (Cipru, Grecia si Italia). Ca si în anii precedenti, aceste dezechilibre necesita o monitorizare specifica permanenta în cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice (PDM).

Ungaria si România fac obiectul unei proceduri aplicabile abaterilor semnificative începând din 2018 si, respectiv, din 2017. Comisia a adresat miercuri un avertisment Ungariei si României cu privire la abaterea semnificativa constatata în 2018 si recomanda Consiliului sa recomande corectarea de catre aceste tari a abaterii semnificative.

Institutia europeana mai recomanda României sa protejeze stabilitatea financiara si soliditatea sectorului bancar, precum si sa asigure sustenabilitatea sistemului public de pensii si viabilitatea pe termen lung a fondurilor de pensii din cadrul celui de al doilea pilon.

O alta recomandare priveste ameliorarea calitatii si a caracterului incluziv al educatiei, în special pentru romi si alte grupuri defavorizate. Sa asigure îmbunatatirea competentelor, inclusiv a competentelor digitale, în special prin sporirea relevantei pe piata fortei de munca a educatiei si formarii profesionale si a învățământului superior. Sa sporeasca acoperirea si calitatea serviciilor sociale si sa finalizeze reforma venitului minim de incluziune. Sa îmbunatateasca functionarea dialogului social. Sa asigure stabilirea salariului minim pe baza unor criterii obiective, compatibile cu crearea de locuri de munca si cu competitivitatea. Sa îmbunatateasca accesul la asistenta medicala si eficienta sectorului sanatatii din punctul de vedere al costurilor, inclusiv prin favorizarea tratamentului ambulatoriu.

Sa axeze politica economica în materie de investitii pe sectorul transporturilor, vizând în special sustenabilitatea acestuia, pe sectorul energetic cu emisii scazute de dioxid de carbon si pe eficienta energetica, pe infrastructura de mediu si pe inovare, tinând seama de disparitatile regionale. Sa îmbunatateasca procesul de pregatire si stabilire a prioritatilor în ceea ce priveste proiectele mari si sa se accelereze punerea în aplicare a acestora. Sa îmbunatateasca eficienta achizitiilor publice si sa asigure punerea în aplicare integrala si sustenabila a strategiei nationale în domeniul achizitiilor publice.

Sa se asigure ca initiativele legislative nu submineaza securitatea juridica, prin îmbunatatirea calitatii si a previzibilitatii procesului decizional, inclusiv prin consultari adecvate cu partile interesate, prin evaluari efective ale impactului si prin simplificarea procedurilor administrative. Sa consolideze guvernanta corporativa a întreprinderilor de stat.

„Evolutiile din ultimul an au generat preocupari cu privire la statul de drept si au amplificat îngrijorarile serioase care planau deja asupra ireversibilitatii si durabilitatii progreselor înregistrate anterior de România în ceea ce priveste reformarea sistemului judiciar si combaterea coruptiei la nivel înalt”, remarca documentul.

Comisia mai remarcă faptul că procesul de elaborare a politicilor publice a devenit din ce în ce mai imprevizibil, ceea ce afectează mediul de afaceri. Un exemplu recent este adoptarea prin ordonanță de urgență a guvernului, fără să se fi realizat o consultare a partilor interesate sau o evaluare a impactului, a unui set de măsuri de anvergură care afectează funcționarea sectorului bancar, a societăților de administrare de fonduri de pensii din cel de al doilea pilon și a companiilor din domeniul energiei și telecomunicațiilor. Evaluările impactului legislației sunt în continuare o formalitate, iar calitatea și utilizarea efectivă a acestora variază foarte mult de la un sector la altul. Controlul calității în ceea ce privește evaluările impactului legislației și elaborarea politicilor este aplicat numai într-o măsură limitată. Nu există niciun mecanism durabil de monitorizare a politicilor bazat pe un sistem transparent de raportare și pe evaluări ex-post. De multe ori, inițiative legislative importante sunt anunțate chiar înainte de adoptare. Gradul de implicare a partilor interesate în elaborarea și punerea în aplicare a reformelor este redus și există rareori un dialog real între parteneri, deși există structurile instituționale relevante în acest sens.

Ministerul Finanțelor Publice are sarcina de a întocmi o listă a proiectelor de investiții publice prioritare de peste 100 de milioane de lei (21 de milioane de euro) și de a monitoriza implementarea acestora, însă proiectele sunt gestionate de ministerele de resort. Pe lista proiectelor prioritare se află în prezent aproximativ 130 de proiecte, majoritatea în domeniul transporturilor. Majoritatea acestor proiecte prioritare ar putea fi cofinanțate din fondurile UE. Absorbția fondurilor UE este împiedicată de factori precum capacitatea administrativă limitată de a pregăti, de a ierarhiza în funcție de priorități și de a pune în aplicare proiectele mari de investiții. În ciuda recentelor proiecte mari de infrastructură care sunt în curs de pregătire și de trimitere spre aprobare către Comisia Europeană, lipsesc încă proiecte importante, cum ar fi autostrada Sibiu-Pitești (care asigură legătura cu coridorul Rin-Dunăre și coridorul Orient/Est-mediteraneean din cadrul TEN-T), iar implementarea în general continuă să înregistreze întârzieri. În plus, absorbția fondurilor UE a fost determinată până acum de proiecte elaborate pentru perioada de programare anterioară și nu a fost încă pusă la punct o rezervă de proiecte noi pentru actuala perioadă de programare.

Capacitatea generală de inovare a României, a remarcat comisia, rămâne scăzută, iar competitivitatea sa viitoare este amenințată de decalajul mare dintre întreprinderile cu capital străin și cele naționale în materie de productivitate și inovare. Investițiile României în cercetare și dezvoltare sunt cele mai scăzute din UE (0,5 % din PIB), iar cheltuielile publice pentru cercetare și dezvoltare au scăzut și mai mult, de la 0,32 % din PIB în 2011 la 0,21 % din PIB în 2017, ceea ce împiedică orice consolidare a capacităților.

În ciuda îmbunătățirilor recente, ratele sărăciei și inegalității veniturilor rămân ridicate, iar disparitățile regionale se accentuează. Un român din trei continuă să fie expus riscului de sărăcie și excluziune socială, cele mai afectate grupuri fiind copiii, românii, persoanele cu handicap și persoanele în vârstă. Calitatea și acoperirea serviciilor sociale sunt insuficiente, iar distribuția teritorială a acestora este inegală și necorelată cu nevoile specifice ale comunităților. Numai aproximativ 20 % din unitățile administrativ-teritoriale dispun de servicii sociale autorizate.

Reforma sistemului de pensii introdusă în 2008 a fost diluată treptat, apreciază comisia. După amânări repetate ale majorărilor programate ale contribuțiilor la fondurile de pensii din cel de al doilea pilon, care ar fi trebuit să ajungă la 6 % din salariile brute până în 2016, contribuțiile au fost reduse la 3,75 % din salariile brute începând din 2018. Fondurile de pensii din cel de al doilea pilon au fost slabite și mai mult printr-o serie de măsuri adoptate de guvern printr-o ordonanță de urgență la sfârșitul anului 2018. Contribuțiile la aceste fonduri au devenit optionale după o perioadă de contribuție de minimum cinci ani. S-au înasprit semnificativ cerințele de capital minim pentru societățile de administrare a fondurilor de pensii din cadrul celui de al doilea pilon, ceea ce creează un risc de ieșire de pe piața din România a societăților de administrare a unor astfel de fonduri. Comisiunile de administrare percepute pentru contribuțiile brute au fost, de asemenea, reduse în mod semnificativ, ceea ce ar putea afecta rezultatele financiare ale societăților de administrare a fondurilor și ar putea mari probabilitatea ieșirii lor de pe piață. Acest lucru ar putea avea implicații negative asupra dezvoltării pieței locale de capital și a grupului investitorilor instituționali, privând totodată economia de o sursă atât de necesară de investiții pe termen lung. În plus, slăbirea sau abandonarea celui de al doilea pilon de pensii va face ca veniturile din pensii să fie mai puțin

diversificate si va expune pensiile unor riscuri politice si demografice mai ridicate. În martie 2019, prin intermediul unei ordonante de urgenta, guvernul a mentinut noile cerinte de capital minim pentru societatile de administrare a fondurilor, dar a amânat pentru decembrie 2019 termenul pentru plata integrala a capitalului suplimentar. Alte dispozitii ale ordonantei de urgenta din decembrie 2018 care pun în pericol viabilitatea fondurilor de pensii din cadrul celui de al doilea pilon ramân neschimbate.